

COLUMN

PASCAL DELWIT

Elio en de PS zijn er klaar voor

Zowel de PS als de N-VA heeft er objectief belang bij te slagen.

De spectaculaire doorbraak van de N-VA in Vlaanderen bij de federale verkiezingen van vorige zondag heeft gedeeltelijk - tenminste toch in het Franstalige politieke en mediatische spectrum - de grote overwinning van de Parti Socialiste in de schaduw geplaatst (occulté). In Wallonië haalt de PS 37,6 procent van de stemmen, een niveau dat de partij niet meer gehaald had sinds de verkiezingen van november 1991. Bovendien sleept de partij 26 zetels in de wacht, terwijl ze zelfs in de beste scenario's slechts kon rekenen op 24 zetels. Voor PS-voorzitter Elio Di Rupo is het resultaat nog opmerkelijker, vermits hij 204.000 voorkeurstemmen

haalt in de kieskring Henegouwen. Net zoals de N-VA, zal de PS nu haar overwinning moeten managen.

Dat socialistische succes is een van de nieuwe elementen die de onderhandelingen over een nieuwe bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat en de gefedereerde entiteiten kunnen deblokken. De PS komt uit de verkiezingen als onbetwistbare leider van de Franstalige partijen, ja zelfs hun geautoriseerde woordvoerder in de gesprekken die er zullen komen. Natuurlijk liggen de communautaire en sociaaleconomische programma's van de PS en de N-VA heel ver uit elkaar, om niet te zeggen dat het

antipoden zijn. De N-VA en de PS zullen uiteraard rekening moeten houden met de andere partijen. Maar zowel de ene als de andere heeft er objectief belang bij om te slagen, daar waar de as Yves Letermé (CD&V) - Didier Reynders (MR) is mislukt. Bovendien, ook al liggen de programma's ver uit elkaar, is de PS wellicht samen met Ecolo de Franstalige partij die het

meest openstaat voor het verlenen van nieuwe bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen.

Met de verkiezingsuitslag in het achterhoofd, en gezien hun erkende competentie in de institutionele onderhandelingen, zien de Franstalige socialisten in de huidige conjunctuur een 'window of opportunity' om de zaken te deblokken. In de ogen van de voorzitter van de

PS is het een klein venster, maar het is er. Toch is het een conjunctuurvenster, want de enorme objectieve moeilijkheden om tot een akkoord te komen, zullen zich met vernieuwde kracht manifesteren eens het moment van verstomming door de verkiezingsresultaten voorbij is.

De komende dagen en weken zijn dus cruciaal. Voor Di Rupo en de PS mag niet worden getalmd en moet het vooruitgaan; het optimisme van de wil laten spreken tegen het pessimisme van de intelligentie. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid om voor het noorden, het zuiden en het centrum van het land een aanvaardbare weg te vinden

voor de staats hervorming en het depolariseren van het communautaire conflict. Idem dito voor de noodzaak om snel een regering op de been te brengen die met volle gewicht kan werken in deze context van economische en sociale crisis. Hetzelfde geldt misschien ook voor de mogelijkheid dat een PS'er eerste minister wordt, een post die de Franstalige socialisten nota bene slechts 52 maanden hebben bekleed sinds 1831! Dat is weinig, echt zeer weinig voor een partij die men soms afschildert als de machtigste van het koninkrijk.

■ Pascal Delwit is politoloog aan de Universiteit Libre de Bruxelles (ULB).

Belasting op vermogenswinst geprangd tussen droom en daad

Michel Maus

- Is hoogleraar fiscaal recht aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB).
- Stelt vast dat de progressiviteit van de personenbelasting niet doorwerkt naar inkomsten uit vermogen en dus leidt tot een fiscale overkill op arbeidsinkomsten.
- Acht een vermogenskadaster onontbeerlijk voor een rechtvaardige toepassing van een vermogenswinstbelasting.

Hoewel de afgelopen kiescampagne grotendeels communautair werd gekleurd, passeerden in de marge van de debatten enkele opmerkelijke fiscale voorstellen. Allicht een van de markantste ideeën is het voorstel van de sp.a en Groen! om een vermogenswinstbelasting in te voeren. Dat is een belasting van 30 procent op het door de wet vast te leggen 'notioneel rendement' van het nettovermogen van de burger. De eigen woning en een redelijk geacht roerend vermogen (100.000 euro) worden van die belasting vrijgesteld.

Met die belasting willen de sp.a en Groen! vermogensinkomsten zwaarder belasten, en de opbrengst gebruiken om de lasten op arbeid te verlagen. Groen! rekent op 7,5 miljard euro inkomsten uit de vermogenswinstbelasting. De sp.a is bescheidener in zijn berekening en raamt de belastingopbrengst op 4 miljard euro.

WERELDLEIDER

Hoewel de echte vermogensbelastingen in het buitenland meer en meer worden afgebouwd, valt de vermogenswinstbelasting tot op zekere hoogte zeker te verdedigen. Het is nu eenmaal een vast gegeven dat België wereldleider is wat de (para)fiscale druk op arbeid betreft. Inkomsten op arbeid worden onevenredig zwaar belast in vergelijking met vermogensinkomsten.

Bij nader toezien blijken vermogensinkomsten in de personenbelasting in de regel ofwel te zijn vrijgesteld, zoals niet-speculatieve meerwaarden op aandelen, ofwel te worden belast met een gunstige vlaktaks, zoals interesten, dividenden en privémeerwaarden op onroerend goed.

Dat impliceert dan ook dat de progressiviteit van de personenbelasting, met uitzondering van huurinkomsten, niet doorwerkt naar vermogensinkomsten. Een en ander leidt uiteraard onmiskenbaar tot een fiscale overkill op arbeidsinkom-

sten. In zoverre een algemene vermogenswinstbelasting deze onevenwichtige fiscaliteit wil corrigeren door de opbrengsten van de vermogenswinstbelasting te gebruiken voor lastenverlaging op arbeid, moet zij uiteraard worden verdedigd.

Los van de politieke haalbaarheid van deze belasting rijst echter in eerste instantie de vraag of een vermogenswinstbelasting praktisch realiseerbaar is. In dat verband moet toch worden vastgesteld dat de implementering van de vermogenswinstbelasting niet voor de hand liggend is. In wezen zijn er twee belangrijke problemen die de invoering en de werking van de belasting bemoeilijken, met name de inventarisatie van het vermogen en de waardering van het vermogen.

KADASTER

Een vermogenswinstbelasting kan pas effectief werken als de overheid zicht heeft op het Belgische en buitenlandse roerend en onroerend vermogen van de belastingplichtigen. Op heden is dat absoluut nog niet het geval. Nochtans is een dergelijk vermogenskadaster onontbeerlijk voor een rechtvaardige toepassing van de vermogenswinstbelasting. Om een dergelijk vermogenskadaster te bewerkstelligen, zijn ingrijpende

Het invoeren van een vermogenswinstbelasting hoeft geen utopie te zijn, mits een performante fiscale administratie.

maatregelen noodzakelijk, zoals de afschaffing van het Belgisch bankgeheim en de herziening van de internationale bijstandsverdragen die België met andere landen heeft afgesloten.

Ook kunnen we in dit opzicht de vraag stellen in hoeverre de invoering van de vermogenswinstbelasting niet gepaard moet gaan met een voorafgaande deugdelijke en sluitende fiscale amnestie. De relatief zware voorwaarden van zowel de EBA (eenmalige bevrijdende aangifte) als de huidige fiscale regularisatie, hebben ervoor gezorgd dat naar schatting 80 procent van de grote zwarte vermogens de weg naar België nog altijd niet heeft teruggevonden en dus nog steeds verborgen blijft voor de Belgische fiscus.

Om die vermogens zichtbaar te maken, zou de regering echter werk moeten maken van een deugdelijke fiscale regularisatieregeling. België kan hier het voorbeeld volgen van bijvoorbeeld Nederland en Italië, die zeer succesvolle amnestierondes hebben gekend ingevolge soepele regularisatievoorwaarden.

Indien de politieke wereld de toer van de vermogenswinstbelasting wenst op te gaan, zal een dergelijke amnestieronde mijns inziens de enige mogelijkheid zijn om zicht te krijgen op zwarte

vermogens in het buitenland. Een nieuwe en deugdelijke amnestieronde zou bovendien ook ten eerste zijn aangewezen als uitzonderlijke herstelmaatregel in de huidige uitzonderlijke economische context.

WAARDERING

Een tweede probleem is dat van de waardering van het roerend en het onroerend vermogen. Ook voor dat aspect bemoelijken praktische bezwaren de invoering en de werking van de vermogenswinstbelasting. Een rechtvaardige toepassing van de vermogenswinstbelasting vereist uiteraard een jaarlijkse en correcte waardering van het vermogen. De fiscale administratie is thans niet in staat die oefening te maken.

Het mooiste voorbeeld zijn allicht de kadastrale inkomens. Hoewel de fiscale wetgeving in een tienjarige herziening voorziet, zijn de kadastrale inkomens sinds 1975 niet meer aangepast. Indien de fiscale administratie er nog niet in slaagt de kadastrale inkomens om de tien jaar te herzien, is zij uiteraard ook niet in staat de jaarlijkse opvolging van de waardering van het vermogen in het kader van de vermogenswinstbelasting op te volgen.

PERFORMANTIE

De invoering van een vermogenswinstbelasting in de Belgische belastingfeer is op dit moment niet zo vanzelfsprekend. Tussen droom en daad staan nu eenmaal wetten in de weg en praktische bezwaren. Nochtans moet worden opgemerkt dat de invoering van een vermogenswinstbelasting geen utopie hoeft te zijn, het vereist alleen een performante fiscale administratie. Enkel mits een moderniserende en de fiscale wetgeving en van de bijstandsverdragen en mits een doorgedreven rationalisering en informatisering van de fiscale administratie heeft de vermogenswinstbelasting een kans op slagen.

LEZERSBRIEVEN

OPINIE@TIJD.BE

De Wever is geen personalist

Politoloog Bart Maddens beschrijft in een opiniestuk (*De Tijd, 16 juni*) het Vlaams-nationalisme als een 'ideologische kameleon die zich voortdurend aanpast aan het dominante opinieklimaat'. Het succes van de N-VA schrijft hij mede toe aan de toe-eigening van de christendemocratische ideologie. Suggesteren dat de ideologie van De Wever een christendemocratische stroming is, gaat echter te snel.

Wat CD&V en N-VA delen is een communitaristische inslag. Dat communitarisme is deels overlappend met het christendemocratische personalisme. In reactie op een liberaal-individualistische tijdsgeest kenmerken personalisten en communitaristen de mens als een relationeel wezen, dat ingebed is in gemeenschappen waaraan het zijn vrijheid te danken heeft. De kracht van de samenleving zoeken ze bijgevolg in gemeenschappen die het sociale, culturele en morele kader scheppen waarbinnen mensen zich integraal kunnen ontplooiën. Dat uit zich onder meer in een gedeelde nadruk op subsidiariteit, het gezin en een beter evenwicht tussen vrijheid en verantwoordelijkheid.

In tegenstelling tot de CD&V-ideologie vindt dat communitarisme bij de N-VA evenwel geen inbedding in een breder personalistisch gedachtegoed, maar in een conservatieve discours. Dat uit zich voornamelijk op sociaaleconomisch vlak, waar Bart De Wever een rechte lijn aanhoudt die solidariteit inruilt voor meer verzekeringslogica en de rol van het middenveld inperkt. Dat is geen 'personalistisch getint discours'. Ondanks de gelijkenissen - benadrukt in het kartel - blijven er wezenlijke verschillen bestaan tussen het christendemocratisch personalisme en het Vlaams-nationalistisch conservatisme.

Dries Deweer
doctorandus in de politieke filosofie
(KULeuven).

COLOFON DE TIJD

ADRES
Mediafin,
Havenlaan 86c, bus 309 1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 4231611
op werkdagen van 8u30 tot 18u
ABONNEMENTEN & DISTRIBUTIE
Tel. 0800/55.550
Fax +32 (0)2 454.28.32
abo@tijd.be
REDACTIE
Tel. +32 (0)2 42318.40
Fax +32 (0)2 42318.35

Lezers: reacties@tijd.be
Productie: productie@tijd.be
Opmaak: opmaak@tijd.be
REKENING
Mediafin: 42-7058051-21
BTW-NUMMER
404.800.301
ADVERTENTIES
Trustmedia
Tel. (0)2 422.05.11
Fax (0)2 422.05.10
info@trustmedia.be

ALGEMEEN DIRECTEUR
Dirk Velghe
OPERATIONEEL DIRECTEUR
Dieter Haerens
REDACTIEDIRECTEUR
Frederik Delplace
FINANCIËEL DIRECTEUR
Arnaud Delmarcelle
PRODUCTIEVERANTWOORDELIJKE
Oliver Dibra

HOOFDREDACTEUR
Pieter Huylenbroeck
(hoofdreducteur@tijd.be)
ADJUNCT-HOOFDREDACTEUR
Stephan Verheyden
MULTIMEDIAMANAGER
Tom Peeters
MANAGER NIEUWE MEDIA
Roland Legrand
NIEUWSMANAGEMENT
Piet Boncompagni, Henk Dheenede,
Serge Mampay, Stephan Verheyden

SENIOR WRITERS
Stefan Michielens, Jean Vanempen
CENTRAL NEWS DESK
Kurt Vansteelandt (chef),
Koen Deobobbelee, Jan De Schampheleere, Kim Evenepoel,
Koen Lambrecht, Sébastien Rousseau,
Ben Serrano, Pieter Suy, Ruel Verwilt,
POLITIEK & ECONOMIE
Lieve Dieckx (chef),
Nan Broedemeyer, Dirk De Wilde, Bart Haack, Pieter Blomme,
Lars Bové, Wim Van de Velde, Kris Van Haver,
Jan Van Hesseche, Katrien Verstraete, Erik Ziarzyk,

ONDERNEMINGEN
Bas Karjzens (chef),
David Adriaens, Bert Broens, Marc De Roo,
Stephanie De Smedt, Jelle Henneman, Jim Lannoo,
Patrick Luytman, Guido Meeussen, Michiel Septhia,
Sara Simons, Dieter Smeets, Guy Van Den Broek,
Jozef Vangelder
WEEKEND & REPORTAGE
Tom Michielens (chef),
Dries Bervoet, Ine Rensson, Wouter Van Driessche
OPINIE
Franky Van Hamme (coördinator)

IN DE PRAKTIJK & RAPPORTEN
Ellen Claes, Erik Raquet
GELD & BELEGGEN
Christophe De Rijck (chef),
Daan Ballegier, Rse De Witte, Pieter De Groote,
Sjip Demester, Wouter Verweire
CODA
Koen van Bosem (chef), Tom Peeters
EINDREDACTIE
Peter Raskling (chef), Veerle Janssens, Robert Messiaen,
Tamara Mestlugh, Wouter Kongs, Carl Pansaerts,
Hilde Vandenbussche, Kaat Van Overwalle, Ann Welter

SABATO
Genda Achaert (chef), Anjah De Wichter
LAY-OUT
Jan Neils (chef),
Arnoud Carnetinckx, Dries Houben,
Pieter Nottelboom, Sae-Yuen
INFOGRAFIE
Filip Ysebaert (chef beeld),
Fabrizio Colucci, Patrick D'Haeyere,
Benoit Haesen, Livio Marcolli, Frank Schulpe
FOTO
Alexia Margelindox (chef),

Nina Ferdowsi, Tim Rixout, Sofie Van Hoof
TIJD-TV & NIEUWE MEDIA
Raphaël Coeck, Pascal Laerey, Dirk Selleslagh, Jan Rombauts
REDACTIESECRETARIAAT
Ann Leemans, Nicole Hofkens
NETTO
François Mathieu (chef), Nadine Bollen, Caroline Declercq, Petra
De Rouck, Ise Janssens, Willem Raavoet, Pieter Van Maldegem,
Sven Vinck
KORRESPONDENTIE
VVO Group
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
DIRK VELGHE, HAVENLAAN 86C, BUS 309, 1000 BRUSSEL